

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Dünya'da GDOLu tohumla üretilmiş bir organik ya da ekolojik ürün yok. Olamaz. Genetiği değiştirilmiş organizmanın adı üstündedir.

Tıbbiyeyi sonuncu bitiren talebeye ne denir? Doktor.

Aslında mesele bu kadar basit. Hekimin de hocanın da, berber ve terzinin de iyisi vardır, kötüsü vardır. Benim gibi bilim insanları için de durum benzer. Bir kere kendi aramızda çoğu konuda anlayamayız. Bunu pek çaktırmadan uzmanlık taslarız. Bilenin de bilmeyenin de anlattığı bir dünyada biz konuşmayacağız da kim konuşacak, değil mi? Değil. Uzmanların çağında yaşıyoruz. İş öylesine çığırından çıktı ki yakında kulak burun boğaz bile birbirinden ayrılacak. Bir taraftan iyi. Tek kulak okuyanlar, KBB'ciden daha cevval olurlar belki. Diğer taraftan iki ciddi sorun var. 1. Bütünü gören insan o kadar azalıyor ki, ağacı tutup ormanı görmeyenler çoğalıyor. 2. Uzmanlara körü körüne bir itimat pompalanıyor. Bu nedenle "ekonomi, tarım politikası gibi sonuçları aslen siyasi olan meselelerin uzmanlara bırakılması daha iyi" diyenler artıyor.

Sakın ha. Batı dünyası bu meseleye biraz daha aydı. Artık teknolojik demokrasi talepleri vakayı adiden. Yani doktorundan hocasına, mühendisinden iktisatçısına artık uzmana körü körüne inanç yok. Doktorlar anlatıyor. Hasta akıl yürütüyor, hasta dayanışma dernekleri tıbbi araştırmalarda dahi söz sahibi oluyor. Doğrusu da bu.

Nerden Çıktı Şimdi Bu?

Anlatayım. Bizim gazeteden. Pazar sabah Radikal İki'yi açtım. İlk iki yazı su gibi. Derken Mengü Güler adlı yazar. En altta kalın dizilmiş, kısacık bir otoriter not: Prof. Dr.

Konu çoluk çocuk hepimiz ilgilendiriyor: "GDO ve Karıştırılan Kavramlar". Yazar bir ziraat profesörü. Uzmanımız bizim kafa karışıklığımızı çözme gibi önemli ve iddialı bir işe soyunmuş. Gözlerim satırların üzerinde gittikçe büyüyor. Önce bildik ton. İnsanlar ikiye ayrılıyor. Konunun uzmanı ve sokaktaki adam. (Kadınlara yapılan ayıbı geçelim, balık aslında buradan kokuyor.) "Sokaktaki adamın" kafası GDOLar hakkında karışıkmiş. Bilim adamı şimdi çözecek.

GDO Islah Değildir.

Prof. Islahtır diyor. Resmen kafa açacağım derken küt diye kapatıyor. Islah yüzyıllardır zaten yapılmış, bitkinin gen haritası dünyanın her ziraat fakültesinde değiştirilirmiş. Bu böyle yapılmasa dünyada tek tip elma olurmuş. GDO da tarlada yapılan ıslahın laboratuvarında yapılan haliymiş. Laboratuvar ıslahı böylece verimi artırırmış, geniş halk kitlelerinin daha ucuz gıdaya ulaşmasını sağlarmış. ABD ve Avrupa ülkelerinin bu konuda kuşkusu yokmuş. Organik tarım GDO'nun hiçbir zaman alternatifi olamazmış. Zaten organik tarım GDOLu GDOsuz her türlü bitkide uygulanıyormuş.

Pes. Nerden tutsanız elinizde kalıyor. Baştan başlayalım. GDO basit bir ıslah değildir. Bir böcek genini mısıra katarsınız mısırın genetik kodunu yapısal olarak değiştirirsiniz. Bu tarladaki ıslahın laboratuvarında yapılmış hali değildir. Kategorik olarak yeni bir organizma yaratırsınız. Adı GDOdur. Islah edilmiş bir organizma değil, genetiği değiştirilmiş bir organizmadır. Bu konuda biliminsanları arasında bir ihtilaf yok.

GDOLarın verim artırdığı, maliyet düşürdüğü vs. ise lobici verileridir. Artık ciddi GDO lobicileri dahi bu tip argümanları kategorik olarak kullanmıyor. Dünya Tarım Raporu bu konuyu kapattı. Hatta BM tarım raportörü De Schutter net olarak gösterdi, çözüm GDO değil, ekolojik tarım dedi: "Bugüne kadar ekolojik tarım projeleri ortalama verimi geliştirmekte olan 57 ülkede %80, Afrika

lkelerindeki tüm projelerde ise %116 artırdı.” GDOLar yerinde sayıyor, uzun vadede maliyet artırıyor. Kanser gibi bir çok hastalığa yol açabiliyor.

OGDO da ne?

“GDOLu organik” lafına ise ne diyelim? Pes mi? Dünya’da GDOLu tohumla üretilmiş bir organik ya da ekolojik ürün yok. Olamaz. Genetiği değiştirilmiş organizmanın adı üstünedir. Organięi tanım itibariyle olamaz. Ama yakında çıkarsa şaşmamak lazım.

Uzun lafın kısıası, uzmanlar böyledir işte. Birinin doçent diğerinin profesör olduğuna bakmayın.

Okumak bazen cehalet bile almaz. Uzmanların had hudut bilmediği, bazılarının “sokaktaki adam” dediği bizlerin de bu uzmanlara kr körüne inandığı bir dünyadan hayır gelmez.

Siz iyisi mi beni de çok dikkate almayın. Ne olursa olsun kendi araştırmanızı yapın. En çok da size “sokaktaki adam” diyenlere dikkat edin. GDOLu domatesi organik diye yutturuverirler.